

האיש מקדש פרק שני קידושין

נה.

עין משפט נר מצוה

קנח א מ"י פ"ו מהל' פסולי המוקדשין הל"ח ופ"ד מהל' שקלים הלכה ג:
קנח ב מ"י פ"ו מהל' מעילה הל"ד:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אימר וכו' כגון קדשי בדיק הבית: (ב) תוס' ד"ה אין וכו' דלמדין כהן דלפני מועל אחר מועל היינו היבא דנחמונא דהבירוי אי נמי כשהוא סבור שהכל וכו' לגולה מדין שלמות כ"ל ע"ש:

מוסף תוספות

א. אלא בבא לגולן ולהוציאן מרשות הקדש כדי להזור ולהחייב בכל מה שאפשר לספק שגול מן ההקדש והשתא הוי כעין פלוגתא דר"מ ור"י וכעין מועל אחר מועל שנתכונן לגול מן ההקדש ולהוציאן מרשותו לגמרי. רשבי"א. (ועי' מהרש"א). ב. דאילו קדשים קלים רובו להרויט דלא שייכא בהו מעילה והשתא קס"ד דבין שיש לו חלק בקדשים קלים כשמתכוון לגול לא חשיב כמציאו מרשות הקדש ומולוכו ולהרויט בעלי"ט. יטע"א. ועי' שני"ל.

(א) שקלים פ"ו מ"ד, (ב) בכתי"י טקף: גינהו, (ג) מעילה ט: ד, (ד) נכתי"י: אמר ר' תנינא אמר מר עוקבא אמר היה וכו', (ה) נאשפר דל"ל בר עוקבא, (ו) נבדפ"ר: דמ"ס, (ז) נבדפ"ר: ולהקדש, (ח) נבדפ"ר: אוקימנא, (ט) נבדפ"ר: ואתו, (י) נבדפ"ר: הרא"ש ועור' ההקדש, (יא) תפנית וכה"ג שרי. נראה דלפן כלן ממוסם אלא כשה"ד, רש"ש ע"ש, (ב) נ"ל או אינו. רש"ש, (ג) עיין בח"ש, (ד) נ"י חגיגה י ע"ג, (ה) נ"י מוס' מנחות ק"א ע"א ד"ה א"ג, ומוס' ב"מ ג' ט ע"א ד"ה ומצוה, ומוס' מנחה י"א ע"א ד"ה ע"ג, (ו) נ"יין הגהת המהרש"א, וכה"ש, ע"ש.

מוסף רש"י

אלא בבהמה ובכלי שרת בלבד. דהיינו לאו לזמני קיימא ולא בני ארצותינהו, ויהוה אשפילו רכב על גבי בהמה והשתא או תלם מנמרה, עינין רחיהו היא לקרנן ולא פסקה בדיק למחנה, דבין שמנה ודין מחוזה רחיהו להקדיש ואין צוה מורה פנימה הלקח חמתי בקדושת קיימא הלקח י"ש כה מועל אחר מועל, וכן שיהא אחד כבוד של וכו', אפילו איסתמו ופגמו, כיון דקדושת הגוף היא ולא קדושת דמים דלאו לפניהו קיימא עינין קאי לשרות י"ש כה מועל אחר מועל (נשיעה ט:), אבל כל מידי אחרתא ממעילה לאשונה נפקא לחולין, דק"ל אין מעילה בכל מקום אלא שיעי' שנשתנה מקדושתו (פסחים ב:).

הכי גרסינן טנן הסס בהמה שנמלאה מירושלים למגדל עדר כו' וזכרים עולות. משום דחיישינן שמא מירושלים יאלת ורוב בהמות היווצרות ממנה וזכרים הם ואיכא לספוקי בכל זכרים שהיא ראויה להם הילכך זכר דחזי לעולה מספקא לעולה ולקמן פריך עלה: נקדום וזחי שלמים. דאילו בעולה ליכא לספוקי: שלמים לא הוו. בהמה דילמא שלמים היא והיכי מקריב לה עולה: אמר רבי אושעיא צבא לחוב צדמיהן עסקינן. כלומר איידי ודאי לא קרבה וה"ק אם צבא אדם זה לעשות לה תקנה וצבא לקבל על עצמו חוב כל ה' דמיה שהוא בספק ולהוציאה לחולין ולהקדיש את דמיה אם זכר הוא נתחייב אף צדמי עולה דחיישינן שמא עולות הן: ורבי מאיר היא דאמר. בהמיתין (לעיל דף נ"ג): הקדש במוזד מתחלל ויכול זה להוציאו לחולין מוזד ויתפסו הדמים בקדושתם ועל ידי תנאי יציא שני דמים אחד לעולה ואחד לשלמים ויאמר אם עולה היא הרי היא מתחללת על זו והשני היא שלמי נדבה ואם שלמים היא הרי היא מוחללת על של שלמים והשני נדבבה עולה: וקדושת הגוף. קדשי מוזבה מי מתחללת צבא מוס: אין מועל אחר מועל. אין שמי מעילות זו אחר זו בקרן אחד של הקדש דכיון שמועל בו הראשון יאל לחולין: אלא בהמה. של קדשי מוזבה הראויה לקרנן לפי שאין יוצאה לחולין כשהיא תמימה וכן כלי שרת: הרי"ה ר' יהודה היא. מדקמני אין מועל אחר מועל אלא מוקמא הוא דנפיק לחולין אע"ג דשוגג הוא דאי מוזד ליכא מעילה והאי סברא לרבי יהודה הוא דשמעת ליה דאמר בהמיתין (שם) הקדש בשוגג מתחלל: הא רבי מאיר היא. הך בהמיתין דשקלים

אמר רב אושעיא בבא לחוב בדמיהן. פירש בקונטרס איידי ודאי לא מקרבה ומיירי צבא להחייב צדמיהם פירוש אדם זה המוציאה קבל עליו לתקן כל הספק שעליה ורואה להוציאה לחולין והכי קאמר חיישינן שמא עולות ויציא צ' בהמות או צ' דמים ויאמר אם זו עולה תהא מחוללת על זו והאחרת תהא שלמי נדבה ואם היתה זו שלמים תהא מחוללת על זו והאחרת תהא נדבת עולה ורבי מאיר היא דאמר הקדש כו' משמע ממוך פי' הקונטרס דלכך שחלל הקדושה שעל בהמה הנמצאת על אותה שהציא וזדך חילול דוקא וקסבר ר' מאיר דנפדין תמימים וקשה שהרי לא מצינו דסבר רבי מאיר דתמימים נפדין יותר משאר תנאים ולא שייך זה כלל בפלוגתא דיידיה ור' יהודה לכך פרי' דלעולם קסבר צדמיהן דתמימים אינם נפדין כגון דרך חילול והכא מיירי שנתכוון לגולה ולקנותה מיד המקדיש' ולזכות בה ולשנות בה ה' וצדמיה' שרי ואחר שהוציאה לחולין עלה דעתנו לחוב צדמיהן כדפרישית: אין מועל אחר מועל. פירש בקונטרס אין מעילה זו אחר זו בקרן אחד של הקדש דכיון שמעל בה הראשון יואל לחולין אלא בהמה וכלי שרת צבא תימה דתוספתא דמעילה (פ"ג) תניא קדושת של הקדש ציקע צו וצבא חצירו וציקע צו כולן מעלו נתנו לחצירו וחצירו לחצירו הוא מעל וחצירו מותר לצקע צו לכתמילה והשתא היכי דמי אי האף קדושת כלי שרת כי נתנו לחצירו אלא לא מעל חצירו הא אמרינן ש' מועל אחר מועל בכלי שרת ואם אינה כלי שרת אמאי אמר כולן מעלו הא אין מועל אחר מועל אלא בהמה וכלי שרת צבא ויש לומר דלעולם

מיירי בקדושת שאינה כלי שרת ולא קשה מידי דהא דאמרי' הכא דאין מועל אחר מועל היינו ה' כשהוא סבור שהכלי של חצירו ואו הוא מתכוון לגולה היכא דנתנו לחצירו כדן שליחות י' דפקדון דהיכא דמתכוון להוציאו מרשות לרשות נקרא גולן על כל הפקדון אפילו לא הוציאו אלא מקצתו אבל הא דתוספתא דקאמר צבא חצירו וציקע צו וצבא חצירו וציקע צו דכולן מעלו מיירי דכל חד וחד יסבור שהוא שלו ה' ואינו מתכוון להוציאו מרשות לרשות אלא ליהנות ולהניחו אחר ההנאה ואו כשהינה לא ימעול אלא כפי טובת הנאה שיש לו במלאכה ומשום הכי אמרינן שלא יאל לחולין ומעלו כולן אבל נתנו לחצירו וחצירו לחצירו לא מעל אלא הראשון שהוציאו מרשות לרשות ה' ונהי נמי דסבר שהיא שלו מ"מ מתכוון הוא להוציאו מרשותו לרשות חצירו ולפיק' ל' צבא חצירו ורכב עליו כולן מעלו ואע"ג שנתכוון לגולו ולהוציאו מרשות לרשות דאם לא כן מאי איירא בהמה וכלי שרת אפילו בקדשי צדק הבית יש מועל אחר מועל היכא דאינו מתכוון להוציאו מרשות לרשות אלא ליהנות ממנו ולהניח כדפרישית אלא לעולם מיירי שמתכוון לגולה ואפ"ה אמרינן דכולן מעלו כדפרישית וראיה לחלק בין נהנה מדבר ססבור שהוא שלו לדבר שהיה סבור שהוא של אחרים מההיא דאמרינן (מעילה דף ב.) גבי נטל אבן או קורה של הקדש לא מעל נתנה לחצירו הוא מעל וחצירו לא מעל ומוקי רישא דלא מעל באבנים מסורות לגזבר שאינם יוצאים מרשות הקדש וגם הגזבר לא נתכוון לגולה אלא ליהנות מהם דסבור שהם שלו וסיפא דקתמי הוא מעל מיירי שנתכוון להוציאם מרשות לרשות כדקמני נתנם לחצירו הוא מעל ועוד ראיה מההיא דפרק אלו נערות (כחיות ג'): דקאמר התם הניח להם אביהם פרה שאולה כסבורים הם דשל אביהם היא טובחיה ואכלוה משלמין דמי צטר זבול אבל כסבורים שהיא דפקדון וטובחיה ואכלוה משלמין דמי צטר שלם אם כן מצינו חילוק בין סבור שהוא שלו לסבור שהוא של אחרים ה': קדשים קלים מי שמעית ליה. אם היא של קדשים קלים מה תקנה נעשה לה אפילו נתכוון לגולה לא תאל לחולין כיון דליכא מעילה בהן דבשלמא קדשי קדשים כגון צדק הבית וחטאת דין הוא שילאו לחולין על ידי מעילה שמועל בהן ואם תאמר מאי קשה ליה ולא יוציאנה לחולין אלא יציא בהמה אחרת ויאמר אם זו עולה הרי אני גולה זו תהא עולה תחתיה ואם היא קדשים קלים כגון שלמים היא ענמה תהא שלמים ולא יקריב אלא היא ואחרת לעולת נדבה ויש לומר דאי אפשר למיעבד הכי שהרי יש לספק צדמיהן וזאת הנמצאת משום חששת בכור ומעשר דלא השוו

דבהמה שנמלאה כרבי מאיר ה' מוקמינן לה דאמר הקדש מתחלל במוזד ואפי' קדושת הגוף נמי מתחלל: ופרישין מדר"י נשמע לרבי מאיר. בחילול מוזד דהא פלוגתיהו ליכא אלא שוגג וצבא אצל בקדושת הגוף וקדושת דמים אין מחלוקת ביניהם באותו ה' הקדש שאין מתחלל לר' יהודה בשוגג אין מתחלל במוזד לר' מאיר: לאו א"ר יהודה הקדש בשוגג מתחלל. והוא עיקר חילול וקאמר דקדושת הגוף לא מתחללן שוגג: לר' מאיר נמי. דקאמר עיקר חילול הקדש במוזד קדושת גוף לא אמר דנתחיל: ומשני הסס לא מכוון לאפוקינהו לחולין כו'. כלומר חילול דמוזד לר' מאיר עדיפא מחילול שוגג לר' יהודה דאילו שוגג לא מכוון לאפוקינהו לחולין וגזירת הכתוב הוא מדמחייבה רחמנא קרבן מעילה הילכך קדושת הגוף לא מיתחיל אבל חילול מוזד לר' מאיר מכוון לאפוקינהו לחולין הילכך קדושת הגוף נמי מיתחלל: אימר דשמעת ליה לר' מאיר כו'. אדרבי אושעיא פריך דאוקמא הרי"ה דשקלים כר"מ אימר דשמעת ליה לר"מ דאמר הקדש במוזד מתחלל בקדשי קדשים כגון קדשי ה' הבית דהיינו קתם הקדש והוא הדין לקדשי קדשים דכולוהו הוי לגבוה כקדשי צדק הבית: בקדשים קלים מי שמעית ליה. וההיא דבהמה איכא לספוקי נמי בקדשים קלים והיכא שמעת ליה לרבי מאיר דמתחללן במוזד: תתי

הוא מעל וחצירו לא מעל ופריך ה' מדי משקל שקלה מעל ליה שקלה הוא מה ליה שקלה חצירו ומוקי רישא דלא מעל באבנים מסורות לגזבר שאינם יוצאים מרשות הקדש וגם הגזבר לא נתכוון לגולה אלא ליהנות מהם דסבור שהם שלו וסיפא דקתמי הוא מעל מיירי שנתכוון להוציאם מרשות לרשות כדקמני נתנם לחצירו הוא מעל ועוד ראיה מההיא דפרק אלו נערות (כחיות ג'): דקאמר התם הניח להם אביהם פרה שאולה כסבורים הם דשל אביהם היא טובחיה ואכלוה משלמין דמי צטר זבול אבל כסבורים שהיא דפקדון וטובחיה ואכלוה משלמין דמי צטר שלם אם כן מצינו חילוק בין סבור שהוא שלו לסבור שהוא של אחרים ה': קדשים קלים מי שמעית ליה. אם היא של קדשים קלים מה תקנה נעשה לה אפילו נתכוון לגולה לא תאל לחולין כיון דליכא מעילה בהן דבשלמא קדשי קדשים כגון צדק הבית וחטאת דין הוא שילאו לחולין על ידי מעילה שמועל בהן ואם תאמר מאי קשה ליה ולא יוציאנה לחולין אלא יציא בהמה אחרת ויאמר אם זו עולה הרי אני גולה זו תהא עולה תחתיה ואם היא קדשים קלים כגון שלמים היא ענמה תהא שלמים ולא יקריב אלא היא ואחרת לעולת נדבה ויש לומר דאי אפשר למיעבד הכי שהרי יש לספק צדמיהן וזאת הנמצאת משום חששת בכור ומעשר דלא השוו

מתנותיהם